

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПОНЯТИЯ

В областта на застраховането се ползват различни термини, които имат своето специфично значение. Познаването им е необходимо за правилното разбиране на правата и задълженията на страните по застрахователните договори.

1. **ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ДОГОВОР:** Договор, при който едно лице се задължава срещу възнаграждение /премия/ да поеме определен риск от настъпване на вредоносни събития и при настъпването им да обезщети лицето понесло вредите. Застрахователния договор, наричан още и застраховка, задължително трябва да бъде писмен. Най-често се сключва под формата на полица – бланка на застрахователен договор изготвена от Застрахователя, придружена от общи условия.

2. **ОБЩИ УСЛОВИЯ:** Предварително записани от Застрахователя условия на договора, съдържащи всички съществени елементи на договора. За да породят действие Общите условия, те трябва да бъдат приети и от Застрахования – да са му били предадени от Застрахователя и той да се е подписал под тях. Ако са налице противоречия между Общите условия и договора подписан между страните /самата полица/, в сила са уговорките на подписания договор.

3. **ЗАСТРАХОВАТЕЛ:** Акционерно дружество или кооперация, осъществяващо застрахователна дейност. За да извършва тази дейност и за всеки вид застраховка конкретното дружество следва да бъде лицензирано от Комисията за финансов надзор. Една и съща компания не може да сключва и застраховки „живот” и имуществени застраховки.

4. **ЗАСТРАХОВАН:** лицето, чийто имуществени или неимуществени права са предмет на закрила. По правило това е лицето, което е страна по застрахователния договор и което има право да получи обезщетение.

5. **ЗАСТРАХОВАЩ:** Лице, което сключва застрахователен договор за чужди права. Застрахователят е задължен да заплати застрахователната премия, но обезщетението се дължи на носителя на застрахованите права, т.е. на Застрахованият.

Напр.: Вие сте наемател на офис. Сключвате договор за имуществена застраховка за офиса. Заплащането на премията е Ваше задължение, но при настъпване на застрахователно събитие, обезщетението ще бъде получено от собственика на офиса /Вашият наемодател/. В този случай Застрахован е собственикът на вещта.

6. **ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ПОСРЕДНИК:** Това е лице, което подпомага едната от двете страни по Застрахователния договор при сключването му. Съгласно българското законодателство посредниците са два вида – Брокер и Агент. Застрахователният брокер е лице, което по поръчка на застрахования проучва пазара и му предлага най-изгодната за него застраховка и Застраховател. Застрахователният агент е лице, което е упълномощено от Застрахователя да намира клиенти и от име и за сметка на Застрахователя да сключва застраховки. Възнаграждението на застрахователните посредници се заплаща от Застрахователя.

7. **ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА/СТОЙНОСТ:** Нарича се още и Лимит на отговорност. Това е максималният размер, до който Застрахователят се задължава по застрахователния договор. Обезщетението което ще заплати Застрахователя при настъпване на застрахователно събитие не може да надвишава размера на застрахователната сума, дори и вредите да са в по-голям размер.

8. **ПОКРИТИ /ИЗКЛЮЧЕНИ/ РИСКОВЕ:** Това са изчерпателно изброените събития /или условия/ при настъпването на които застрахователят ще изплати обезщетение на застрахования за понесените от него вреди. Изключените рискове са събития /или условия/, при наличието на които Застрахователят няма да изплати обезщетение независимо от вредите, които застрахованият е понесъл.

9. **ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРЕМИЯ:** Сумата, която се заплаща на Застрахователя. Това е фактически възнаграждението, което се заплаща на едно друго лице да носи вместо застрахования риска от настъпване на неблагоприятни събития.

10. **ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ:** Сумата, която застрахования получава от Застрахователя ако са настъпили вредоносни събития. Размерът на обезщетението се определя по различни критерии от Застрахователя или съда и зависи от размера на претърпените от вреди и застрахователната сума. Следва да се има предвид, че Застрахователно обезщетение се дължи само ако събитието /покрит риск/ е настъпило през периода на застраховката.

11. **САМОУЧАСТИЕ:** Наричано още и Франшиз. Участие на застрахованото лице в размера на обезщетението в определен процент или до определен размер.

Напр.: Настъпили са вреди в размер на 1000 лв. Имате уговорено със Застрахователя самоучастие в размер на 10% от всяка щета. В този случай ще получите като обезщетение сумата от 900 лв. а 100 лв. ще бъдат за сметка на застрахования.

Следва да се има предвид, че уговорката за самоучастие е доброволна и ако не застрахования не се е съгласил с нея при подписването на договора, не може да бъде задължен с подобна клауза. Затова внимателно преглеждайте общите условия на Застрахователите, тъй като често в тях има предвидено самоучастие, особено при доброволните застраховки.

12. **ЛИКВИДАЦИЯ НА ЩЕТИ:** Така се нарича процедурата по обработка на подадените искания за обезщетение, определяне размера на обезщетението и изплащането му. Застрахователните компании са задължени да обявяват, включително в Интернет, реда за ликвидация на щети който прилагат, както и реда за обжалване на решенията им за размера или отказа за изплащане на обезщетение.